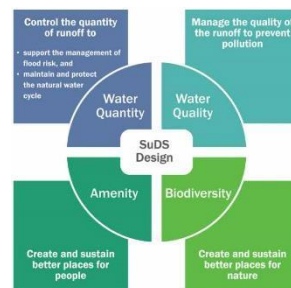

Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010

Atodlen 3 – Draenio Cynaliadwy

Cais Cynllun Systemau Draenio Cynaliadwy i'w gymeradwyo gan Gorff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB) - Cymru

Canllaw ar gwblhau'r Ffurflen Cais Llawn

Mae'r canllaw hwn yn cynnwys:

- [Sylwadau cyffredinol](#)
- [Cwestiynau manwl i'w hateb i ddangos cydymffurfiad â Safonau Cenedlaethol Statudol ar gyfer Systemau Draenio Cynaliadwy \(SuDS\):](#)
- [Tabl A - Gwybodaeth a thystiolaeth;](#) a
- [Tabl B – Cynlluniau a darluniau.](#)

Sylwadau Cyffredinol

Mae'n rhaid cyflwyno ceisiadau yn defnyddio'r ffurflen **Cais Llawn** a ddarparwyd gan y SAB. **MAE'N RHAI DEFNYDDIO'R FFURFLEN HON** am ei bod wedi cael ei llunio i sicrhau bod eich cais yn rhoi sylw dyledus i'r gofynion statudol.

Mae'r ffurflen hon ar gyfer cymeradwyaeth SAB YN UNIG, ac fe'ch cynghorir i ymgysylltu'n fuan, ac yn uniongyrchol gyda'r Awdurdod Cynllunio Lleol a phob sefydliad perthnasol arall a allai fod â diddordeb yn eich cynnig ar gyfer cynllun SuDS, gan gynnwys yr ymgynghoreion statudol SAB a restrir isod:

- Ymgymwrwr carthffosiaeth; ○ Cyfoeth Naturiol Cymru; ○ Awdurdod Priffyrdd; ○ Glandŵr Cymru; a
- Rhanbarthau Draenio Mewnol (CNC);

Cynghorir chi i gychwyn ar drafodaethau **Cais Cyn Ymgeisio** gyda'r Awdurdod Cynllunio Lleol (LPA) cyn gynted â phosib a chynnal trafodaethau gyda'r SAB a'r LPA ar yr un pryd.

Ni ddylid cychwyn datblygu'r safle nes y rhoddir Cymeradwyaeth Gynllunio A Chymeradwyaeth Lawn y SAB.

Mae'n bwysig eich bod yn sicrhau bod y swyddogion SAB a'r swyddogion cynllunio yn cael gwybod am gynnydd a phenderfyniadau o ran y cais cynllunio a'r cais SAB, gan eu bod yn geisiadau ar wahân, gyda gofynion, amserlenni a chyrff cymeradwyo gwahanol.

Fe'ch cynghorir yn gryf i gynnal **trafodaethau Cyn Ymgeisio** gyda'r SAB ar ddechrau'r broses o ddylunio'r SuDS. Gall trafodaethau **Cyn Ymgeisio** a **Phrif Gynllun** effeithiol sicrhau strategaeth rheoli dŵr wyneb a dyluniad cynllun SuDS cryf, cost effeithiol a hyfyw. Gall SAB eich helpu i benderfynu ar y datrysiad SuDS gorau ar gyfer eich safle trwy roi syniad cynnar o'r hyn sydd yn cydymffurfio â'r Safonau SuDS Cenedlaethol neu beidio.

Darparwch cymaint o wybodaeth dechnegol â phosibl i'r SAB er mwyn iddynt roi ymateb ystyriol a rhesymegol yn y **cam Cyn Ymgeisio a'r cam Cais Llawn** h.y. po fwyaf o wybodaeth a ddarperir yn y **cam Cyn Ymgeisio**, gellir rhoi cyngor technegol mwy manwl.

Dylai'r asesiad draenio dŵr wyneb sy'n benodol i'r safle a gofynion SuDS gael eu hintegreiddio gyda'r **Asesiad o Ganlyniadau Llifogydd (FCA)**, a dylai **Adroddiad Draenio Llifogydd a Dŵr Wyneb** gael ei ddarparu i'r LPA a'r SAB.

Cyfeiriwch at ddogfennau cenedlaethol a lleol allweddol cyn, ac yn ystod dylunio'r cysyniad, dyluniad manwl, cymeradwyaethau SAB ac LPA, adeiladu, mabwysiadu, gweithredu a chynnal a chadw cynllun SuDS. Mae rhestr o'r dogfennau hyn, ynghyd â dolenni iddynt i'w gweld yn y [Canllaw ar gyfer Gwneud Cais am System Draenio Cynaliadwy i gael cymeradwyaeth y SAB.](#)

Yn benodol ar gyfer y **Cais Llawn**:

- I sicrhau **Cais dilys**, mae'n RHAID ateb POB cwestiwn ar y ffurflen, ac mae'n RHAID cyflwyno POB deunydd atodol fel y nodir yn y [Canllaw ar gwblhau'r Ffurflen Cais Llawn](#) (neu fel y cytunir fel arall gyda'r SAB);
- Dylai eich atebion i gwestiynau fod yn gynhwysfawr ac adlewyrchu anghenion penodol y Safonau Cenedlaethol Statudol;
- Unwaith y bydd eich ffurflen gais, ynghyd ag unrhyw ddeunydd ategol wedi cael ei gyflwyno i'r SAB, bydd yn cael ei **wirio**;
- **Dylech fod yn ymwybodol os nad yw'r cwestiynau wedi cael eu hateb fel y nodir ar y ffurflen ac yn ôl y gofynion uchod, bydd eich cais yn cael ei wrthod yn awtomatig;**
- Os ystyrir ei fod yn **gais dilys**, bydd eich cais yn cael ei asesu'n dechnegol gan y SAB;
- Unwaith y bydd **Cais Llawn ar gyfer Cynllun SuDS** wedi cael ei dderbyn, bydd y SAB yn penderfynu ar y cais gan ddefnyddio'r wybodaeth dechnegol a gwybodaeth arall a gyflwynir gyda'r cais llawn yn unig;

- Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y bydd SAB yn cysylltu â chi wrth asesu **Cais Llawn ar gyfer Cynllun SuDS**, felly mae'n hanfodol bod unrhyw ansicrwydd technegol neu faterion yn cael eu datrys gan bob parti yn rhan o'r broses Cyn Ymgeisio, a chyn i'r **Cais Llawn** gael ei gyflwyno;
- Yn unol â'r gofynion statudol, bydd SAB yn rhoi gwybod i chi am ganlyniad asesiad technegol eich **Cais Llawn**; a
- Fe allai'r **Cais Llawn** gael ei **Gymeradwyo** yn amodol ar **Amodau** neu fe ellir ei **Wrthod**, beth bynnag yw'r penderfyniad, cewch wybod y rhesymau.

Darparwch un copi caled ac un copi electronig, a'i anfon i: CofrestriadauSAB@sirgar.gov.uk

Cyfeiriwch at y penodau, a chyfeiriadau ychwanegol a nodir yn [Ciria SuDS Manual C753](#).

Cwestiynau manwl i'w hateb i ddangos cydymffurfedd â Safonau Cenedlaethol Statudol ar gyfer Systemau Draenio Cynaliadwy

Ar gyfer **pob Safon**, mae'n **RHAID** i eitemau perthnasol a gwybodaeth atodol (e.e. tystiolaeth, dogfennau technegol, cynlluniau a darluniau ac ati), fel y dangosir yn [Nhabl A](#) a [Thabl B](#) y Canllaw hwn, gael eu rhestru isod a dylid cyflwyno'r holl ddeunydd perthnasol.

Egwyddorion y Safon

Mae'r Egwyddorion a restrwyd isod yn ategu dyluniad cynlluniau rheoli dŵr wyneb i fodloni [Safonau Statudol ar Systemau Draenio Cynaliadwy \(SuDS\) Cymru](#). Lle y bo'n bosibl, nodwch grynodedd byr sy'n ymwneud â phob Egwyddor, gan ddangos sut mae eich cynllun draenio dŵr wyneb arfaethedig yn cydymffurfio â'r gofyniad statudol hwn.

Cydymffurfio ag Egwyddorion y Safonau

Mae gofynion cynllun y System Draenio Cynaliadwy i'w gweld isod:

1. Sut ydych chi'n bwriadu rheoli dŵr ar yr wyneb neu yn agos ato ac mor agos at darddiad y dŵr ffo ag sydd modd?
(gweler **Safon S1** a **Safon S2**)

2. Sut ydych chi'n bwriadu trin glawiad fel adnodd naturiol gwerthfawr? (gweler **Safon S1** a **Safon S2**)

3. Sut ydych chi'n bwriadu sicrhau bod llygredd yn cael ei reoli yn y tarddiad, yn hytrach na dibynnu ar y system ddraenio i'w drin neu ei ailgyfeirio? (gweler **Safon S3**)

4. Sut ydych chi'n bwriadu rheoli glawiad i helpu i amddiffyn pobl rhag mwy o berygl o lifogydd, a'r amgylchedd rhag difrod morffolegol a difrod ecolegol cysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau a phatrymau llif, a symudiad gwaddodion a achosir gan y datblygiad?

5. Sut ydych chi'n bwriadu ystyried pwysau tebygol yn y dyfodol ar berygl llifogydd, yr amgylchedd ac adnoddau dŵr megis newid hinsawdd a lledaeniad trefi?

6. Sut ydych chi'n bwriadu defnyddio Dilyniant Rheoli SuDS, gan ddefnyddio cydrannau draenio mewn cyfres ar draws safle i gael system gadarn o reoli

dŵr wyneb (yn hytrach na defnyddio un nodwedd "terfyn pibell" megis pwll i wasanaethu'r datblygiad cyfan)?

(gweler **Safon S1**, **Safon S2** a **Safon S3**)

7. Sut ydych chi'n bwriadu gwneud y mwyaf o gyflwyno manteision o ran amwynder a bioamrywiaeth?

(gweler **Safon S4** a **Safon S5**)

8. Sut ydych chi'n bwriadu gwneud y defnydd gorau o'r tir sydd ar gael trwy ddefnydd amlswyddogaethol o ofodau ac ardaloedd cyhoeddus?

9. Sut ydych chi'n cynnig bod y cynllun System Draenio Cynaliadwy yn perfformio'n ddiogel, yn ddibynadwy ac yn effeithiol dros einioes dylunio'r datblygiad gan ystyried yr angen am lefelau cynnal a chadw rhesymol? (gweler **Safon S6**)

10. Sut ydych chi'n bwriadu osgoi'r angen am bwmpio lle bo modd?

11. Sut ydych chi'n bwriadu sicrhau bod y cynllun yn fforddiadwy, gan ystyried costau adeiladu a chynnal a chadw fel ei gilydd a'r manteision amgylcheddol a chymdeithasol ychwanegol a ddaw o'r system?

12. Gyda'ch cais, dylech gynnwys cynigion ar gyfer cynllun gofal a chadw a nodi ffynhonnell ariannu'r cynllun am ei oes.

Safon S1 - Cyrchfan dŵr wyneb ffo

Mae gofynion Safon S2 a restrir isod yn mynd i'r afael â defnydd dŵr wyneb gan y datblygiad ac i le y dylai gael ei arllwys. Y nod yw gofalu bod dŵr ffo yn cael ei drin fel adnodd a'i reoli mewn modd sy'n lleihau effeithiau negyddol y datblygiad ar berygl lifogydd, morffoleg ac ansawdd dŵr y dyfroedd derbyn a'r ecoleg gysylltiedig. Bydd hyn yn sicrhau y rhoddir ystyriaeth i ddefnyddio system o gasglu dŵr glaw i reoli dŵr ffo ac i gyflwyno ffynhonnell o ddŵr heb fod yn ddŵr yfed i'r safle lle bo'n hynny'n ymarferol. Lle nad ydyw, dylid rhoi blaenoriaeth i ymdreiddio. Rhaid cyfyngu'r arllwys i systemau carthffosiaeth lle bo hynny'n bosib.

Dylid arllwys cymaint o ddŵr ffo ag sydd modd (yn amodol ar gyfyngiadau technegol neu gost) i bob cyrchfan cyn ystyried cyrchfan (lefel) â blaenoriaeth is.

Yn dibynnu ar nodweddion y safle, gallai draenio o wahanol rannau o'r safle fod â chyrchfannau draenio gwahanol.

Yn dibynnu ar ansawdd dŵr ffo a'r potensial ar gyfer cyrchfan benodol allu rheoli'r dŵr ffo hwnnw, gall digwyddiadau bychain arllwys i lefel uwch tra gall fod angen i ddigwyddiadau mwy ddefnyddio cyrchfannau â blaenoriaeth is.

Cydymffurfio â Safon S1 - Cyrchfan dŵr wyneb ffo

Lefel Blaenoriaeth 1 yw'r dewis cyntaf (blaenoriaeth uchaf) a dylid defnyddio 4 a 5 yn unig dan amgylchiadau eithriadol.

Mae'n RHAID dangos cyrchfannau dŵr ffo'r cynllun draenio arfaethedig, a'r rhesymau dros gynnig y rhain fel y dangos isod. Os na fydd modd cyflawni cyrchfannau dŵr ffo Lefel Blaenoriaeth 1 neu Lefel Blaenoriaeth 2, mae'n **RHAID** darparu'r rhesymau dros hyn hefyd.

Lefel Blaenoriaeth 1: Casglu dŵr wyneb ffo i'w ddefnyddio.

Lefel Blaenoriaeth 2: Dŵr wyneb ffo yn cael ei ymdreiddio i'r ddaear.

Nodyn: Os nad yw dŵr ffo yn cael ei ymdreiddio i'r ddaear, cynigir lefel blaenoriaeth is o gyrchfan dŵr wyneb ffo, "**MAE'N RHAID**" dangos "Meinir Prawf Eithrio" a rhaid darparu tystiolaeth.

Lefel Blaenoriaeth 3: Dŵr wyneb ffo yn cael ei arllwys i gorff dŵr wyneb.

Lefel Blaenoriaeth 4: Dŵr wyneb ffo yn cael ei arllwys i garthffos dŵr wyneb, draen briffordd, neu system ddraenio arall.

Lefel Blaenoriaeth 5: Dŵr wyneb ffo yn cael ei arllwys i garthffos gyfun.

Nodyn: Rhagdybiaeth gref yn erbyn arllwys i garthffos gyfun.

Safon S2 - Rheolaeth hydrolog ar ddŵr wyneb ffo

Nod Safon S2 a restrir isod ydi rheoli dŵr wyneb ffo o safle, ac arni i amddiffyn pobl ar y safle rhag llifogydd o'r system ddraenio am ddigwyddiadau hyd at gyfnod dychwelyd addas. Yn ogystal, i liniaru unrhyw berygl mwy o lifogydd i bobl ac eiddo i lawr yr afon o'r safle o ganlyniad i'r datblygiad, ac i warchod y corff derbyn dŵr rhag difrod morffolegol.

Cydymffurfio â Safon S2 - Rheolaeth hydrolog ar ddŵr wyneb ffo

Mae'n **RHAID** i'r cynllun System Draenio Cynaliadwy gydymffurfio â'r canlynol:

1. Dylai dŵr wyneb ffo gael ei reoli i atal, cyhyd ag sydd modd, unrhyw arllwys o'r safle ar gyfer y rhan fwyaf o ddigwyddiadau glawiad llai na 5mm.
2. Dylai'r gyfradd dŵr wyneb am ddigwyddiad cyfnod dychwelyd unwaith bob blwyddyn (neu'r cyfatebol y cytunir arno) gael ei rheoli i helpu i liniaru effeithiau dŵr ffo o'r datblygiad ar forffoleg ac ecoleg cysylltiedig y cyrff derbyn dŵr wyneb.
3. Dylai'r gyfradd dŵr wyneb am ddigwyddiad cyfnod dychwelyd unwaith bob blwyddyn (neu'r cyfatebol y cytunir arno) gael ei rheoli i helpu i liniaru effeithiau negyddol y datblygiad ar berygl llifogydd yn y corff derbyn dŵr.
4. Dylai'r gyfradd dŵr wyneb (cyfradd a chyfaint) am ddigwyddiadau cyfnod dychwelyd 1% (unwaith bob 100 mlynedd) (neu'r cyfatebol y cytunir arno) gael ei reoli i helpu i amddiffyn pobl ac eiddo ar y safle a gerllaw rhag llifogydd o'r system ddraenio.
5. Dylid ystyried y risgiau (ar y safle ac oddi arno) sy'n gysylltiedig â dŵr wyneb ffo ar gyfer digwyddiadau mwy na chyfnod dychwelyd 1% (unwaith bob 100 mlynedd). Lle bo'r canlyniadau yn eithafol o ran tarfu cymdeithasol, difrod neu berygl i fywyd, dylid datblygu cynigion lliniaru i leihau'r effeithiau hyn.

6. Dylai cynigion dylunio draeaniad gael eu harchwilio i weld pa mor debygol yw unrhyw fethiant posib (e.e. methiant strwythurol neu rwystr) a chanlyniadau hynny, a rheoli'r peryglon llifogydd cysylltiedig lle bo bodd.

Safon S3 – Ansawdd Dŵr

Mae Safon S3 a ddangosir isod yn mynd i'r afael â gofynion dylunio draenio i leihau'r perygl posib o lygredd sy'n deillio o'r dŵr wyneb ffo i'r corff dŵr derbyn.

Cydymffurfio â Safon S3 – Ansawdd Dŵr

Mae'n **RHAID** i'r cynllun System Draenio Cynaliadwy gydymffurfio â'r canlynol:

1. Dylid trin dŵr wyneb ffo i atal effeithiau negyddol ar ansawdd y dŵr derbyn a/neu systemau draenio i lawr yr afon, gan gynnwys carthffosydd.

Safon S4 - Amwynder

Mae Safon S4 a ddangosir isod yn mynd i'r afael â dyluniad cydrannau SuDS er mwyn sicrhau eu bod, lle bo modd, yn cyfoethogi darparu gofod cyhoeddus deniadol o safon uchel a all helpu i roi manteision iechyd a lles, eu bod yn gwneud cymunedau lleol yn llefydd gwell i fyw ynddynt, a'u bod yn cyfrannu at wytnwch datblygiadau newydd beth bynnag fo'r hinsawdd.

Cydymffurfio â Safon S4 – Amwynder

Mae'n **RHAID** i'r cynllun System Draenio Cynaliadwy gydymffurfio â'r canlynol:

1. Dylai dyluniad y system reoli dŵr wyneb wneud y mwyaf o fanteision amwynder.

Safon S5 - Bioamrywiaeth

Mae Safon S5 a ddangosir isod yn mynd i'r afael â dylunio SuDS i sichrau lle bo modd, eu bod yn creu coridorau gwyrdd a glas ecolegol gyfoethog mewn datblygiadau ac yn cyfoethogi gwerth bioamrywiaeth trwy gysylltu rhwydweithiau o gynefinoedd ac ecosystemau ynghyd. Dylid ystyried bioamrywiaeth yn gynnar yng nghyfnod dylunio datblygiad er mwyn cael y manteision posibl mwyaf.

Cydymffurfio â Safon S5 – Bioamrywiaeth

Mae'n **RHAID** i'r cynllun System Draenio Cynaliadwy gydymffurfio â'r canlynol:

1. Dylai dyluniad y system rheoli dŵr wyneb wneud y mwyaf o fanteision bioamrywiaeth.

Cydymffurfio â Safon S6 – Dylunio draenio ar gyfer Cadernid Adeiladu, Gweithredu, Cynnal a Chadw a Strwythurol

Mae Safon S6 a ddangosir isod yn ymwneud â dylunio systemau draenio dŵr wyneb cadarn fel y gellir eu hadeiladu, eu cynnal a'u gweithredu yn ddiogel, gan gadw mewn cof yr angen i leihau effeithiau negyddol ar yr amgylchedd ac adnoddau naturiol.

Cydymffurfio â Safon S6 – Dylunio draenio ar gyfer Cadernid Adeiladu, Gweithredu, Cynnal a Chadw a Strwythurol

Mae'n **RHAID** i'r cynllun System Draenio Cynaliadwy gydymffurfio â'r canlynol:

1. Dylai holl elfennau'r system ddraenio dŵr wyneb gael eu dylunio fel y gellir eu hadeiladu'n rhwydd, yn ddiogel, yn gost-effeithiol, mewn dull amserol, a chyda'r nod o leihau'r defnydd o adnoddau prin a charbon corfforedig (ynni).
2. Dylai holl elfennau'r system ddraenio dŵr wyneb gael eu dylunio i sicrhau bod modd cynnal a chadw a gweithredu (gan y corff cyfrifol perthnasol) yn hawdd, yn ddiogel, yn gost-effeithiol, mewn dull amserol, a chyda'r nod o leihau'r defnydd o adnoddau prin a charbon corfforedig (ynni).
3. Dylid dylunio'r system ddraenio dŵr wyneb i sicrhau cadernid strwythurol pob elfen dan amodau llwytho a ragwelir dros einioes dylunio safle'r datblygiad gan ystyried y gofyniad am lefelau rhesymol o gynnal a chadw.

Nodyn:

Gall gwybodaeth a ddarperir gael ei gyhoeddi ar gofrestr a gwefan Systemau Draenio Cynaliadwy y Corff Cymeradwyo, a bod ar gael i'r cyhoedd.

Asesiad o Ganlyniadau Llifogydd (FCA) – (Gweler [Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a Pherygl o Llifogydd \(TAN15\)](#))

RHESWM: I ddangos y perygl llifogydd presennol ac yn y dyfodol i mewn ac allan o'r safle, a sut bydd y rhain yn cael eu rheoli i sicrhau bod pobl ac eiddo yn aros yn ddiogel dros oes y datblygiad. Bydd yr asesiad yn cynnwys:

- Gofynion TAN15; a
- Chyfeiriadau aml a dolenni i amodau cynllunio perthnasol, materion cynllunio a gadwyd yn ôl, ac i'r Asesiad o Ganlyniadau Llifogydd.
-

Adroddiad Geodechnegol Ffeithiol a Deongladwy Manwl – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Penodau 13 a 25)

RHESWM: I ddangos rhinweddau pridd, creigiau a nodweddion sydd ar y safle ac oddi ar y safle'n bresennol, a dangos bod y dull arfaethedig o ddraenio dŵr wyneb yn briodol ar gyfer daeareg y safle; a bydd yn parhau i gynnal ei feini prawf dros oes y datblygiad. Bydd yr adroddiad yn cynnwys:

- Topograffi, daeareg a hanes y safle;
- Cyfyngiadau sylweddol (yn cynnwys creigiau toddadwy, tirlithriadau, cloddio bas, dŵr daear bas, tir gwneud, tir halogedig);
- Potensial draenio (yn cynnwys dyfnder at y lefel trwythiad, athreiddedd gwaddodion ar yr wyneb, trwch gwaddodion ar yr wyneb, athreiddedd creigwely, presenoldeb gorlifdiroedd);
- Sefydlogrwydd y tir (yn cynnwys creigiau toddadwy, tirlithriadau, cloddio bas, tywod rhedegog, clai chwyddo, tir cywasgadwy, cwmp tywod);
- Mapiau GeoSure Arolwg Daearegol Prydain (yn cynnwys gwaddodion artiffisial, gwaddodion ar wyneb, creigwely);
- Twll turio a lleoliadau twll treialu, monitro ac unrhyw wybodaeth gysylltiedig;
- Asesiad ymdreiddiad manwl (yn cynnwys tystiolaeth o fathau o dir, cyfnod ymdreiddiad pridd a chyfrifiadau Chanran Dŵr Ffo Safonol);
- Lle y cynigir palmant hydraidd mewn mathau penodol o bridd, mae angen CBR wedi'u socian;
- Gwaith labordy;
- Lle bo modd, tystiolaeth fanwl o lefelau trwythiad dŵr daear dros y 12 mis diwethaf neu dystiolaeth arall wedi'i dilysu; a
- Lefelau a lleoliad dŵr daear, a'r effeithiau ar:
 - Barthau Diogelu Dŵr Wyneb
 - Parthau Diogelu Dŵr Daear
 - Parthau Gwarchod Dŵr, a/neu
 - Parthau Perygl Nitradau Dŵr Daear.

Cynigion Manwl ar gyfer Dylunio Draeniad System Draenio Cynaliadwy ar gyfer y Safle Gyfan – [Gweler hefyd Ciria SuDS Manual C753](#)

RHESWM: I gadarnhau bod y datrysiad draeniad arfaethedig yn briodol ar gyfer y lleoliad, y math, graddfa a natur y safle a'r datblygiad arfaethedig; ac i ddangos y bydd y perygl o lifogydd yn cael ei leihau, i sicrhau bod pobl ac eiddo yn parhau'n ddiogel dros oes y datblygiad. Bydd y cynigion yn cynnwys:

- Strategaeth Ddraenio;
- Prif Gynllun;
- Yn cyfeirio at, ac yn cyd-fynd â Strategaeth Leol Rheoli Risg Llifogydd;
- Asesiad o Ganlyniadau Llifogydd Cymeradwy, yn cynnwys: - hydroleg bresennol,
 - cyfrifiadau cyfradd dŵr ffo safleoedd tir glas a thir llwyd,
 - digwyddiadau parhad digwyddiad glawiad,
 - canlyniadau dynwared i ddylunio ar gyfer storm RP, 1 mewn 1 RP, 1 mewn 2 RP, 1 mewn 30 RP a 1:100 RP
 - lwfans % priodol ar gyfer newid hinsawdd a lledaeniad trefi,
 - digwyddiadau llifogydd hanesyddol a lefelau dŵr daear,
 - risgiau (ar y safle ac oddi arno) sy'n gysylltiedig â dŵr wyneb ffo ar gyfer digwyddiadau mwy na chyfnod dychwelyd 1% (unwaith bob 100 mlynedd),
 - disgrifiadau o asedau a nodweddion draenio presennol,
 - peryglon llifogydd presennol a'r dyfodol yn cynnwys:
 - ar yr wyneb,
 - dŵr daear,
 - tarddiadau eraill,
 - llwybrau llif gormodiant,
 - arllwysiadau,
- Ardaloedd anhydraidd a hydraidd presennol ac arfaethedig (mae angen gwella dŵr ffo o leiaf 30% neu gyfwerth i dir glas ar ardaloedd tir llwyd presennol);
- Modelau (fel y bo'n briodol) a chyfrifiadau hydrolog manwl; • Dyluniad SuDS manwl yn cynnwys:
 - Ailgyfeirio yn cynnwys mecanweithiau a chydymffurfio â thargedau ailgyfeirio haf a gaeaf (e.e. haf 80% a gaeaf 50%),
 - triniaeth,
 - cludo llif,
 - rheoli pegwn a chyfaint llif (1:100b – digwyddiad glawiad 6 awr ar gyfer rheoli pegwn cyfaint),
 - storfa wyneb (hir dymor ac arafu),
 - storfa dan ddaear,
 - defnyddio llystyfiant a choed,
 - llwybrau a chydannau gormodiant (ar gyfer digwyddiad glawiad 1:100b neu fwy)
 - dangos y gellir darparu'r storfeydd a llif cludo ar y safle,
 - isafswm cyfraddau llif allfa throgl (h.y. 1-2 l/s/ha neu 5 l/s/ha lle mae perygl o rwystr neu nid oes dewis hyfyw arall),
 - risgiau a goblygiadau os bydd y dyluniad yn methu,
- Storio dŵr wyneb; cyfrifiadau yn cynnwys amser i arllwysu o lawn i hanner llawn;
- Cyfrifiadau ymdreiddiad yn cynnwys:
 - ffactor diogelwch penodol,

- cyfradd ymdreiddiad penodol yn 1 x 10⁻⁵ m/s neu uwch,
- Gollyngfeydd ac arllwysiadau (fel rheol ystyrir 2/l/s/ha yn gyfradd priodol er mwyn peidio cynyddu'r perygl o lifogydd i lawr yr afon);
- Manylion yr holl ddeunyddiau a ddefnyddiwyd yn y dyluniad;
- Gall cydrannau gael eu hadeiladu, gweithredu a chynnal a chadw yn hawdd, yn ddiogel ac yn gost-effeithiol;
- Cydrannau yn cadw cadernid strwythurol dros oes y datblygiad;
- Dylid dangos fod y cydrannau yn addas i wrthsefyll pob llwythiad yn y dyluniad gyda'r ffactorau diogelwch a nodwyd;
- Tystiolaeth i alluogi'r SAB i gyfrifo gwerth diffyg perfformiad yn cynnwys cyfraddau uned am bob cydran SuDS;
- Mesurau lliniaru perygl o lifogydd sy'n ymwneud â draenio, gan nodi eu lleoliad, math a nodweddion (h.y. ffyrdd ac ardaloedd mynediad sydd wedi'i hamddiffyn i lawiad 1:30b, tu mewn eiddo a seilwaith critigol wedi'u hamddiffyn i lawiad 1:100b neu fwy, gofod rhydd priodol);
- Sawl defnydd o fanteision SuDS yn cynnwys ardaloedd dan ddŵr dros dro; a
- Pherchenogaeth asedau a mabwysiadu draenio dŵr wyneb yn y dyfodol.

Cynllun Manwl Cynnal a Chadw Asedau SuDS - (Gweler hefyd hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Pennod 32 ac Atodiad B)

RHESWM: I gadarnhau bod y dilyniant rheoli SuDS a chydrannau unigol SuDS yn cael eu cynnal a'u cadw'n effeithiol (yn cynnwys amnewid asedau lle bo angen), i gyflawni ei feini prawf dylunio dros oes y datblygiad. Bydd y cynllun yn cynnwys:

- Gwybodaeth am sut bydd y SuDS yn cael ei reoli a'i gynnal a'i gadw, a phwy fydd yn gwneud hynny;
- Manylion am drefniadau mynediad i gerbydau a cherddwyr yn y dyfodol;
- Gwybodaeth am adnoddau dynol, peiriannau a deunyddiau sydd eu hangen a therfynau amser eang ynglŷn â phryd; a
- Yn gydnaws i'r angen i hyrwyddo bioamrywiaeth a gynhelir gan y System Draenio Cynaliadwy.

Cynllun Amwynder a Bioamrywiaeth – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Penodau 5 a 6)

RHESWM: I ddangos sut bydd y System Draenio Cynaliadwy yn amddiffyn a gwella amwynder bioamrywiaeth dros oes y datblygiad. Bydd y cynllun yn cynnwys:

- Sut y gwneir y mwyaf o werth amwynder o gynllun SuDS ar gyfer y datblygiad i'r gymuned leol ac ehangach;
- Amwynder yn darparu dŵr glân, eglurdeb SuDS, mynediad diogel, sawl swyddogaeth a gofodau deniadol, gwerth cymdeithasol ac yn addas i newid;
- Bioamrywiaeth yn darparu dŵr glân, cysylltiad ar hyd y dilyniant rheoli a chreu cynefin;
- Manylion amwynder a gwerth bioamrywiaeth, a'r cysylltiadau rhyngddynt; a
- Cynigion o fudd i gynefinoedd blaenoriaeth a chynnal neu wella eraill lle bo'n bosib.
-

Adroddiadau Tir Ansefydlog a Halogedig – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Penodau 4 a 26)

RHESWM: I adnabod presenoldeb, lleoliad a natur unrhyw dir ansefydlog a/neu halogedig ar y safle neu gerllaw; a sut y cafodd hyn ei ystyried wrth ddylunio cynllun SuDS, a sut bydd yn cael ei reoli a'i gynnal a'i gadw dros oes y datblygiad. Bydd yr adroddiadau'n cynnwys unrhyw strategaethau adfer llygredd.

Strategaeth a Chynllun Trin Ansawdd Dŵr ac Atal Llygredd – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Penodau 4, 26 a 27)

RHESWM: I ddangos sut bydd cynnig y SuDS yn osgoi neu'n lleihau creu llygrynnau a sut bydd yn atal llygrynnau rhag cymysgu gyda dŵr ffo cyn ymuno â'r system ddraenio. Bydd y cynllun yn cynnwys:

- Cefnogi amcanion ansawdd presennol a dyfodol y corff dŵr dros oes y datblygiad;
- Tystiolaeth o sgrinio perygl llygredd a bod isafswm gofynion rheoli ansawdd dŵr wedi cael eu hystyried ac yn gallu cael eu cyrraedd (gan ddefnyddio Llawlyfr SuDS (Tabl 4.3), CIRIA 2015;
- Gwybodaeth am y math a chryfder llygrynnau a deunyddiau llygru;
- Sut mae'r difwynwyr posibl wedi cael eu rheoli'n agos at y tarddiad ac ar yr wyneb;
- Manylion ynghylch pa gydrannau SuDS a ddarparwyd mewn cyfres (dilyniant yr SuDS) i lanhau llif cyn y pwynt arllwys;
- Gwybodaeth am sut caiff gwaddodion eu dal a'u gadw ar y safle (ar gyfer digwyddiadau glawiad sydd yn fwy na chynnod dychwelyd 1:1 blwyddyn);
- Manylion hygyrchedd i lanhau gwaddodion a gweithgareddau cynnal a chadw eraill;
- Manylu sut mae effeithiau dŵr sy'n cael ei golli trwy ddamwain wedi cael ei drin; a •
Thystiolaeth ysgrifenedig o drafodaeth a chytundeb gyda Chyfoeth Naturiol Cymru. •

Cynllun Tirlunio – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Pennod 29)

RHESWM: I ddangos sut mae'r nodweddion tirlunio meddal arfaethedig yn cydweithio gydag amcanion cyffredinol SuDS, a sut mae'r dirwedd yn cefnogi ac yn gwella lleihau'r perygl o lifogydd, yn gwella ansawdd y dŵr, ac amwynder a bioamrywiaeth. Bydd y cynllun yn cynnwys:

- Gosodiad cyffredinol manwl, ailffurfio'r tir, plannu, nodweddion caled, meddal a nodweddion dŵr; }
- Elfennau tirlunio manwl i wella ansawdd y dŵr;
- Dangos sut mae'r dyluniad yn cyflawni gwanhad, rheoli llif a gormodiant;
- Gwelliannau i ecoleg a bioamrywiaeth;
- Ystyriaeth lawn o weithgareddau cynnal a chadw arferol a chyfnodol effeithiol;
- Dealltwriaeth lawn o gymeriad y safle: llethr, graddiant, modelu'r ddaear, daeareg, mathau o bridd, patrymau draenio naturiol;
- Dangos nodweddion presennol i gael eu cadw, eu gwella, eu tynnu a/neu eu hailosod; a
- Manylion sefydlogrwydd/atgyfnerthu pridd a rheoli erydiad.

Cynllun Rheoli Adeiladu – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Pennod 31 ac Atodiad B, a [CIRIA report C768 - Guidance on the construction of SuDS](#))

RHESWM: I ddarparu dull strwythedig i'r gweithgareddau adeiladu a gwaith dros dro a ddefnyddir i adeiladu'r SuDS, gan sicrhau bod materion pwysig ar safle adeiladu megis draenio, llifogydd, rheoli gwaddodion, atal llygredd, cywasgu ardaloedd ymdreiddiad, storio deunyddiau ac amwynder presennol a chynefinoedd naturiol ac ati yn cael eu rheoli'n sensitif ac yn effeithiol nes bod y safle adeiladu wedi'i gwblhau. Bydd y cynllun yn cynnwys:

- Manylion am natur y gwaith i'w gwblhau;
- Cynlluniau safle a darluniau llawn y cynllun, pan fo angen i gefnogi'r dull;
- Caniatâd a gofynion adfer;
- Mynedfeydd a manylion;
- Unrhyw faterion ecolegol sy'n benodol i'r safle, neu nodweddion sydd angen eu hamddiffyn a/neu eu hystyried;
- Trefniadau rheoli llygredd ac unrhyw faterion ansawdd dŵr tebygol yn sgil y gwaith adeiladu priffordd a SuDS;
- Strategaeth arfaethedig i reoli gwaddodion, rheoli erydiad a draenio safle yn ystod gwaith adeiladu'r datblygiad; lle bo hyn yn effeithio ar yr SuDS arfaethedig ar gyfer y safle, dylai nodi unrhyw effeithiau posibl ar berfformiad terfynol y system ddraenio ac unrhyw fesurau amddiffyn angenrheidiol neu waith adfer; a
- Mesurau i atal mynediad diofal ar draws y System Draenio Cynaliadwy a gwblhawyd neu a gwblhawyd yn rhannol.

Cynllun Adeiladu Fesul Cam – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Pennod 31 ac Atodiad B, a [CIRIA report C768 - Guidance on the construction of SuDS](#))

RHESWM: I nodi'n glir sut bydd y datblygiad a/neu gamau'r datblygiad yn draenio yn ystod y gwaith adeiladu a meddiannaeth y datblygiad cyn ei fabwysiadu. Bydd y cynllun yn cynnwys:

- Dilyniant dros gyfnodau'r datblygiad a sut bydd y systemau draenio (parhaol neu dros dro) yn cysylltu i ollyngfa (dros dro neu barhaol) yn ystod y gwaith adeiladu a meddiannaeth y datblygiad cyn ei fabwysiadu.

Cynllun Gwybodaeth a Chyfathrebu (*lle bo'n briodol*) – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Pennod 34)

RHESWM: I ddarparu dull strwythedig i ymgysylltu â'r gymuned leol a gosod y camau ymgysylltu, sut y cânt eu cyflawni, yr adnoddau sydd ar gael i'w cyflawni, a'r amserlen i gyflawni'r canlyniad. Bydd y cynllun yn cynnwys:

- cyfathrebu gyda ac addysg preswylwyr presennol;
- cyfathrebu gyda ac addysg preswylwyr newydd;
- byrddau gwybodaeth yn benodol am y safle a chydrannau SuDS; ac
- addysg gymunedol leol a strategaethau addysg (e.e. trwy ysgolion).

Rheoliadau CDM Adeiladu (Dylunio a Rheoli) Ffeil 2015 – (Gweler hefyd [Ciria SuDS Manual C753](#) Pennod 36 ac Atodiad B)

RHESWM: I sicrhau bod dyluniadau SuDS yn cyflawni'r gofynion rheoleiddio a chyfreithiol, a bod asesiadau risg iechyd a diogelwch SuDS yn cyd-fynd â BS EN 31010:2010. Bydd y ffeil yn cynnwys:

- Asesiadau risg ar gyfer dylunio, adeiladu, gweithredu a chynnal a chadw'r briffordd a system ddraenio.

Dogfennau Teitl

RHESWM: I sicrhau bod pob cysylltiad a pherchenogaeth gyfreithiol ac ati mewn tir ac adeiladu sy'n gysylltiedig â'r SuDS wedi'u nodi, ac y gellir eu mynegi ar gyfer trosglwyddiadau cyfreithiol, derbyniadau a chyfrifoldebau. Bydd y rhain yn cynnwys:

- Teitlau Cynigion neu Dalfyriad o Deitl diweddar mewn lliw ar gyfer y tir dan sylw.

TABL B: Cynlluniau a darluniau yn cynnwys gwybodaeth berthnasol angenrheidiol ar gyfer y **Cais Llawn**

Taflen gyflwyno rhif darluniad

Hysbysiad Cais Cynllunio Amlinellol neu Lawn a darluniadau o'r gosodiad cymeradwy (lle y bo'n briodol).

Cynllun o leoliad y safle (Graddfa 1:2500) gyda lluniau diweddar ategol.

Cynllun dalgylch ac is-ddalgylch draenio naturiol ac artiffisial (Graddfa 1:2500) Yn dangos:

- Cyfuchliniau'r tir;
- Topograffi;
- Cyrsiau dŵr; ac
- Ardaloedd perygl o lifogydd presennol, ar yr wyneb a dan y ddaear, sydd yn effeithio ar y safle.

Darluniau cysyniad (Graddfa 1:2500) o gynllun y datblygiad arfaethedig (a/neu dewisiadau cynllun), tystiolaeth briodol a chymesur yn dangos:

- Cynllun cyfuchliniau cyfeirio llifogydd yn dangos llif gormodiant;
- Amlinelliad o amcangyfrif maint ardaloedd safle a pharthau defnydd tir;
- Cyfrifiadau a dyluniad cysyniadol y System Draenio Cynaliadwy gan gynnwys: -
 - Ailgyfeirio,
 - triniaeth,
 - cludo llif,
 - rheoli pegwn llif a chyfaint,
 - storfa (hir dymor ac arafu),
 - llwybrau a chydrrannau gormodiant,
 - dangos y gellir darparu'r storfeydd a llif cludo dangosol ar y safle, - amddiffyn a gwella:
 - ansawdd dŵr,
 - amwynder,
 - bioamrywiaeth, tirwedd.
- Lleoliad ffyrdd, adeiladau a nodweddion draenio cynaliadwy (gan gynnwys mesurau ansawdd dŵr);
- Nodweddion amddiffyn perygl llifogydd posibl a allai fod yn angenrheidiol; a
- Syniadau cychwynnol am fabwysiadu SuDS a chyfrifoldebau cynnal a chadw.

Darluniau lliw o gynllun peirianeg cyffredinol (Graddfa 1:500 a 1:1250) yn dangos:

- Ardaloedd o SuDS arfaethedig a gyflwynwyd i gael cymeradwyaeth SAB a'u cynnig i'w

mabwysiadu wedi'u llenwi'n wyrdd gydag amlinelliad goch soled;

- Ffiniau safle;
- Adeiladau presennol (ar y safle ac o'i amgylch);
- Lleoliad pob cerbyttfordd, troetffyrdd, llwybrau troed, llwybr beiciau, lleiniau, lleiniau gwasanaeth, nodweddion gostegu traffig;
- Mae angen i ddraeniau dŵr budr a dŵr wyneb presennol ac arfaethedig, draeniau priffordd i gael eu cynnig i'w mabwysiadu gan yr Awdurdod Priffyrdd, ac unrhyw ddraeniau priffordd nad ydynt i gael eu mabwysiadu, gael eu nodi mewn lliwiau gwahanol ac wedi'u labelu'n glir;
- Lle bo'n briodol, dylai pob annedd sydd yn draenio dŵr wyneb preifat i SuDS y briffordd i gael eu nodi'n glir ar y cynllun a'u lliwio'n wahanol;
- Cyrsiau dŵr;
- Lefelau llawr gwaelod sydd wedi'u gorffen;
- Tyllau archwilio;
- Dyfais, siambrau a systemau storio/arafu;
- Gollyngfeydd/penwaliau;
- Systemau/nodweddion ategol eraill;
- Coed presennol a lleoliadau arfaethedig;
- Hawddfreintiau i gael eu lliwio'n las;
- Lleoliadau anheddau, garejys a/neu fannau parcio, strwythurau; a
- Goleddau cyfansoddion SuDS, troetffyrdd a cherbyttffyrdd.

Darluniau lliw o rannau hydredol (Graddfa 1:500 Llorweddol a 11:100 Fertigol) yn dangos

- Lefelau ffordd bresennol ac arfaethedig ar gyfer y llinell ganol, sianeli, graddiant a chromlin fertigol;
- Proffiliau draenio dŵr wyneb a dŵr budr, yn cynnwys lleoliadau siambrau, graddiant, diamedr pibelli, lefelau gorchudd a gwaelod mewmol ac amddiffyniad;
- Dylai draeniau priffordd gael eu hadnabod gyda lliw gwahanol;
- Deunydd y bibell;
- Cryfder y bibell;
- Dosraniad glynu a manylion; a • Lefelau dŵr daear a chwrs dŵr.

Darluniau trawstoriad a darluniau manylder safonol (Graddfa 1:100, 1:50, 1:20 a 1:10) yn dangos eitemau yn y darluniau cynllun peirianeg cyffredinol, ar bellter o ddim mwy na 30 metr.

Darluniau Cynllun Tirlunio (Graddfa 1:500) Yn

dangos:

- Manylion planhigion, rhywogaethau coed/maint/lleoliad;
- Unrhyw goed presennol i gael eu cadw;
- Manylion pyllau coed;
- Caeau chwarae glaswelltog ac offer;
- Ffensys a waliau; a
- Chadarnhau perchnogaeth tir.

Darluniau Arbenigol (Graddfa 1:1250) Yn

dangos:

- Pontydd, cwlfertau, unrhyw waith peipiau dros 600mm diamedr, penwaliau, waliau cynnal a nodweddion eraill a adeiladwyd; a
- Gwasanaethau Statudol Presennol a chynlluniau cyfleustodau yn dangos o amgylch y datblygiad arfaethedig.

Caiff y *nodyn canlynol* ei gynnwys ar bob darluniad a gyflwynir:

- 1)** *“Bydd y manylion yn cydymffurfio ym mhob ffordd â’r ddogfen Manyldeb ac Adeiladu xxxxxxxxxx sydd mewn grym yn y sir ar adeg y gwaith adeiladu”.*

Dylid nodi:

- Os bydd y datblygwr yn dymuno cyflwyno ffeiliau AutoCAD, dylent atodi’r ffeiliau ‘*pen setting*’ perthnasol (ctb).
- Dylai cynlluniau gael eu plygu i faint A4.